

„МКФ како алатка за инклузија на децата со потешкотии во развојот“

проф. д-р Манфред Претис

Клучна презентација во рамките на настанот за мултипликација ЕЗ

Скопје, 15.11.2019

Во врска со што е оваа презентација?

ICF-CY as a problem solving tool

Од попречености кон - способности

Промена на фокусот од она кое децата НЕ
СЕ СПОСОБНИ да го направат кон она кое СЕ
СПОСОБНИ да го направат

Од експертски модел на комуникација
кон ТИМ околу семејството

Од професионална изолација
кон соработка

МКФ

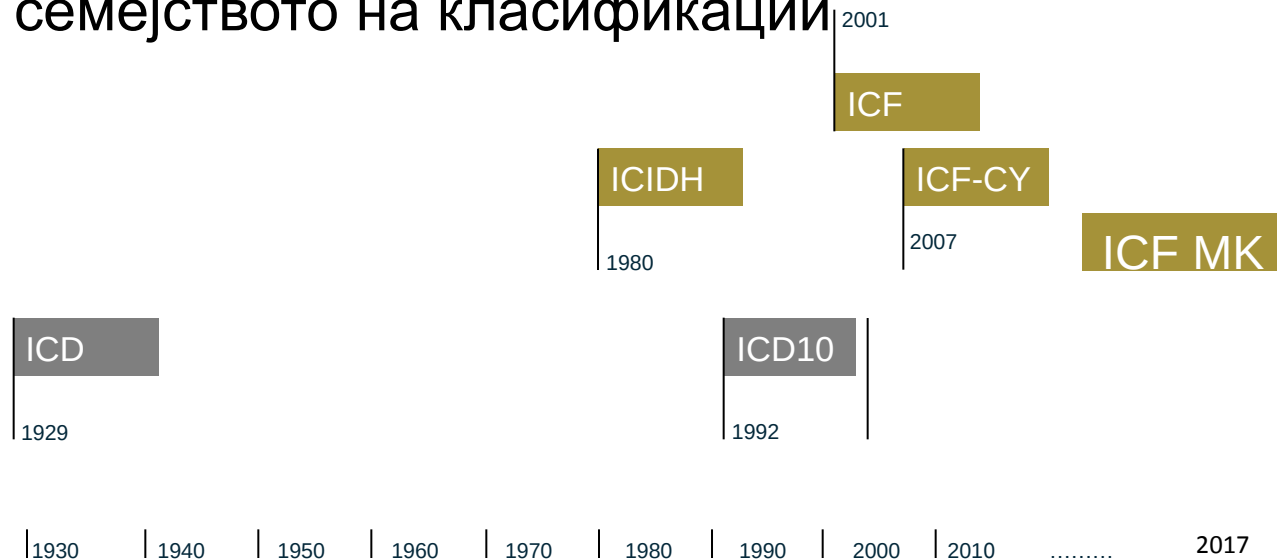
„Што значи оваа кратенка?“

*„Меѓународна класификација на
функционирање, попреченост и здравје
кај деца и младинци“*

[преведено и уред. од Холенвегер и Краус де Камарго, 2011
(Hollenweger & Kraus de Camargo, 2011)]

МКФ е ЗАЕДНИЧКИ јазик за
описување на ситуацијата на едно лице со
здравствен проблем во рамките на СЗО
семејството на класификации

Слајдот е подготвен и достапен од страна на Хајке Филипи, од Центарот за социјална педијатрија во Франкфурт (Heike Philippi, SPZ-Frankfurt Mitte)

Зошто треба да користиме ЗАЕДНИЧКИ јазик?

МКФ ни овозможува да ја опишеме комплексната интеракција помеѓу една личност и нејзината средина, за да се направи план за интервенции и терапија

http://www.landbote.com/buecher_volumen_12/dom_fernglas.html

https://www.zu-daily.de/daily-wAssets/fotos/510x330/web-lication/wThumbnails/2012-09-07_fernglas_text-6ffcd1aba93916agd48a3e22ed2babb3.jpg

<http://www.stallallegra.ch/newframe/rennen/challenge.htm>

А дали родителите разбираат за што се зборува?

shutterstock.com • 215508874

МД: G81, F70, Q87

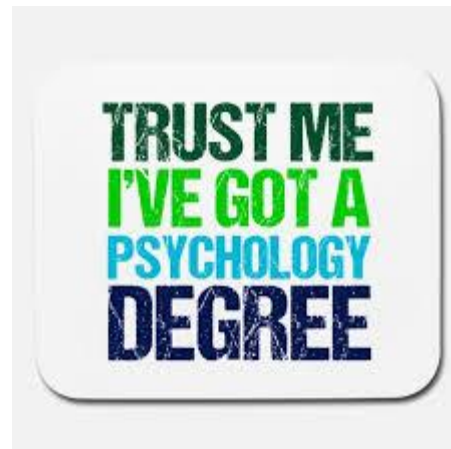
Општа состојба: J10 во ремисија

Терапија: Botulin

https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fimage.shutterstock.com%2Fimage-photo%2Fhalf-length-portrait-two-funny-doctors-260nw-215508934.jpg&imgrefurl=https%3A%2F%2Fwww.shutterstock.com%2Fsearch%2Ffunny%2Bdoctor%2Bisolated%3Fimage_type%3Dphoto&docid=fhoxDrsMKS7cNM&tbnid=QbuTJThPqwxA3M%3A&vet=1&w=390&h=280&bih=796&biw=1164&ved=2ahUKEwjtaXHwr7IAhWCqaQKHambAh4QxiAoAXoEC AEQFg&iact=c&ictx=1#spf=1572250796105

Заинтересирано момче,
надворешни дразби му го
одвлекуваат вниманието,
компетенции на читање
под очекувањата,
понекогаш жртва на
врсничко насилство.

<https://www.spreadshirt.com/shop/design/funny+psychology+graduate+quote+mouse+pad-D5bb392a7f93764482c79eab9?sella ble=vrMXX3NwZlurvMLq1IY-993-43>

IQ: 68

Интраперсонални конфликти
помеѓу
самостојност и несамостојност

https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fimg.etsy.com%2F19019800%2F%2Fimg%2F68c505%2F1899663703%2F%2Fimg%2F68c505%2F1899663703_73c3.jpg&imgrefurl=https%3A%2F%2Fwww.etsy.com%2Fno-en%2Flisting%2F686429162%2Ffunny-special-education-teacher-gift-mug&docid=c9Yfy5HpAhT-4M&tbnid=amlTE6Q2W9bHmM%3A&vet=10ahUKEWju54S2xb7IAhUJbVAKHfYhDfwQMwVKBmWew..i&w=570&h=570&bih=796&biw=1164&q=special%20educator%20funny&ved=0ahUKEWju54S2xb7IAhUJbVAKHfYhDfwQMwVKBmWew&iact=mr&uact=8#spf=1572251641551

Медицинска категоризација (помислете на Вашето последно болничко искуство)	Психолошка категоризација (помислете на Вашето последно психолошко искуство)	Категоризација од страна на социјалните работници	Категоризација од страна на специјалните едукатори и наставници	Категоризација од страна на терапевтите	Категоризација од страна на родителите (?)
--	--	---	---	---	--

Дијагноза (МКБ)	Дијагноза (F...)	----	---	(Дијагноза преземена од лекарите)	
- Здравствен статус - Метаболизам - Крвен притисок - Позиција на коските - Функцион. на органите	- IQ - Развојни пресвртници (фази) - Карактерни црти	- Домашна средина - Изглед на детето (чисто...) - Пари - Дали има играчки...	- Академски вештини (МК јазик, читање, пишување, сметање) - Внимание - Социјални вештини	-Подвижност на зглобовите -Мускулен тонус -Неопходни алатки (ортеза ...) - ADL (активности во секојднев. живот ...)	- Темперамент - Грижи за здравствената состојба - Очекувања - Активности

МКФ = 1 систем за категоризација за СИТЕ

--	--	--	--	--	--

Лични аспекти Средина Телесни структури Телесни функции			Здравствени компоненти		
--	--	--	------------------------	--	--

Компоненти на МКФ

1 Телесни функции	b за телесни функции
(b ody)
2 Телесни структури	s за телесни структури
(s tructures)
3 Партиципација/учество (животни области)	d за животни области
(d omain)
4 Контекстуални фактори
Фактори на околината	e за фактори на
животната средина
(e nvironment)
5 Индивидуални фактори	+ 6. Дијагноза/грижи за
здравствената состојба

Слајдот е подготвен и даден од страна на Хајке Филипи, од Центарот за социјална педијатрија во Франкфурт (Heike Philippi, SPZ-Frankfurt Mitte)

Размислување во рамката на компонентите на МКФ

Телесни функции (b)
и
Структури (s)

**Аспект на
Функционалност или
„оштетување/
нарушување“**

Активности
и
Учество (d)

**Аспект на
капацитет или
изведба**

Фактори на
средината (e)

**Бариери
Олеснувачки
фактори**

Лични фактори

Како ова функционира?

- 1) СИТЕ ние во **ТИМОТ околу СЕМЕЈСТВОТО** користиме заеднички јазик и систем за категоризација
- 2) СИТЕ ние ги земаме предвид комплексните био-психосоцијалните интеракции помеѓу **личноста со здравствен проблем и нејзината средина**
- 3) СИТЕ ние размислуваме во категории на ИНКЛУЗИЈАТА и во категории на **средината**
- 4) СИТЕ ние размислуваме и дејствуваме во категории на **СПОСОБНОСТИТЕ**
- 5) СИТЕ ние **правиме разлика** помеѓу ШТО една личност МОЖЕ да направи и КАКО правиме проценка на овој аспект со оглед на учеството **ТИПИЧНО ЗА ВОЗРАСТА.**

Што можеме да набљудуваме?

Здравствен проблем: F72, G81, Q97

Родителите би сакале Владо да посетува редовно училиште

Набљудување (во селекција)

Се работи за момче (на околу 8 години). Се вика Владо.

Момчето се смее.

Момчето носи ортопедско помагало.

Момчето има адаптирана количка.

Момчето е надвор (во парк?).

Момчето носи блуза и панталони.

Има и други предмети во торбата под количката.

Левата рака на момчето е испружена.

Момчето покажува знаци на ортофацијални промени.

Момчето седи во својата количка.

Момчето држи предмет

Обсервација	Категории на заедничкиот јазик на МКФ
Се работи за момче (на околу 8 години).	Ова го опишува момчето ЛИЧНО.
Момчето се смее.	Ова може да биде неговиот ТЕМПЕРАМЕНТ/неговата ЛИЧНОСТ.
Момчето носи ортопедско помагало.	Ова е во врска со СРЕДИНАТА.
Момчето има адаптирана количка.	Ова е во врска со СРЕДИНАТА.
Момчето е надвор (во парк?).	Ова е во врска со СРЕДИНАТА.
Момчето носи блуза и панталони.	Ова е во врска со СРЕДИНАТА.
Има и други предмети во торбата под количката.	Ова е во врска со СРЕДИНАТА.
Левата рака на момчето е испружена.	Ова може да биде поврзано со структурата на неговите мускули и со тоа КАКО неговите мускули функционираат .
Момчето покажува знаци на ортофацијални промени.	Ова е во врска со структурата на неговата глава.
Момчето седи во својата количка.	Ова е во врска со тоа што тоа ПРАВИ , КАКО ја одржува својата позиција да биде ПОДВИЖЕН.
Момчето држи предмет во својата лева рака.	Ова е во врска со тоа што тоа ПРАВИ за да ги ДОФАТИ предметите и да биде ПОДВИЖЕН.
Момчето се смее НЕКОМУ.	Ова е во врска со начинот на ИНТЕРАКЦИЈА на момчето со својата средина.

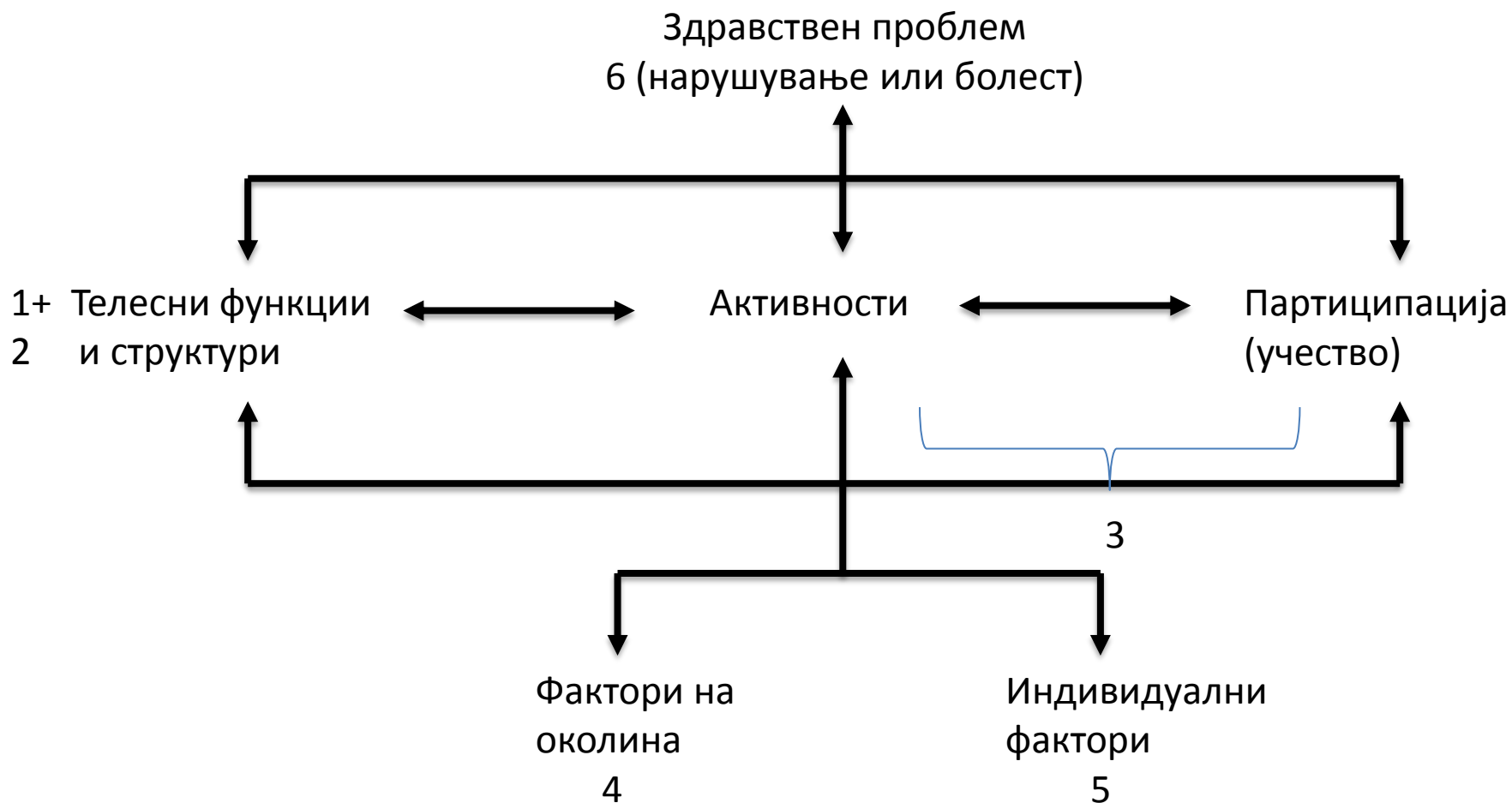

Опсервација	Заеднички јазик	Интерпретација
Се работи за момче (на околу 8 години), се вика Владо.	Ова го опишува момчето ЛИЧНО.	
Момчето се смее.	Ова може да биде неговиот ТЕМПЕРАМЕНТ/неговата ЛИЧНОСТ.	
Момчето носи ортопедско помагало.	Ова е во врска со СРЕДИНАТА.	Достапни се ортопедски помагала, можеби системот го овозможил тоа.
Момчето има адаптирана количка.	Ова е во врска со СРЕДИНАТА.	Достапна е адаптирана количка, можеби системот го овозможил ова.
Момчето е надвор (во парк?).	Ова е во врска со СРЕДИНАТА.	Некој се грижи за момчето и го носи во парк. Ова е во врска со важните личности околу момчето.
Момчето носи блуза и панталони.	Ова е во врска со СРЕДИНАТА.	Некој се грижи за момчето. Ова е поврзано со ОДНОСОТ на другите лица.
Има и други предмети во торбата под количката.	Ова е во врска со СРЕДИНАТА.	Некој се грижи за момчето (пр. подготвен е за некои ситуации). Ова е поврзано со ОДНОСОТ на другите лица.
Левата рака на момчето е испружена.	Ова може да биде поврзано со структурата на неговите мускули и со тоа КАКО неговите мускули функционираат .	Можно е да има контракција на неговите мускули и хипертонус.
Момчето покажува знаци на ортофацијални промени.	Ова е во врска со структурата на неговата глава.	Можеби има генетски промени.
Момчето седи во својата количка.	Ова е во врска со тоа што тоа ПРАВИ , КАКО ја одржува својата позиција да биде ПОДВИЖЕН.	Можеби неговата подвижност е ограничена.
Момчето држи предмет во својата лева рака.	Ова е во врска со тоа што тоа ПРАВИ за да ги ДОФАТИ предметите и да биде ПОДВИЖЕН.	Можеби има ограничување на фините моторни вештини соодветни за возраста.
Момчето се смее НЕКОМУ.	Ова е во врска со начинот на ИНТЕРАКЦИЈА на момчето со својата средина.	Можеби има ограничување во однос на социјалната комуникација.

Обсервација	Заеднички јазик	Интерпретација	Проценка на потребите од поддршка
Се работи за момче (на околу 8 години), се вика Владо.	Ова го опишува момчето ЛИЧНО.		
Момчето се смее.	Неговиот ТЕМПЕРАМЕНТ/неговата ЛИЧНОСТ		
Момчето носи ортопедско помагало	Ова е во врска со СРЕДИНАТА.	Достапни се ортопедски помагала, можеби системот го овозможил тоа.	Ова може да е олеснувачки фактор.
Момчето има адаптирана количка.	Ова е во врска со СРЕДИНАТА.	Достапна е адаптирана количка, можеби системот го овозможил ова.	Ова може да е олеснувачки фактор.
Момчето е надвор (во парк?).	Ова е во врска со СРЕДИНАТА.	Некој се грижи за момчето и го носи во парк. Ова е во врска со важните личности околу момчето.	Ова може да е олеснувачки фактор.
Момчето носи блуза и панталони.	Ова е во врска со СРЕДИНАТА.	Некој се грижи за момчето. Ова е поврзано со ОДНОСОТ на другите лица.	Ова може да е олеснувачки фактор.
Има и други предмети во торбата под количката.	Ова е во врска со СРЕДИНАТА.	Некој се грижи за момчето (пр. подготвен е за некои ситуации). Ова е поврзано со ОДНОСОТ на другите лица.	Ова може да е олеснувачки фактор.
Левата рака на момчето е испружена.	Ова може да биде поврзано со структурата на неговите мускули и КАКО неговите мускули функционираат .	Можно е да има контракција на неговите мускули и хипертонус.	Средината (околината) на момчето може да се процени како значителен ОЛЕСНИТЕЛЕН ФАКТОР . Ние не знаеме дали има ВРСНИЦИ и како тие реагираат на Владо. Овие олеснувачки фактори ОВОЗМОЖУВААТ инклузија во РЕДОВНАТА настава . Врз основа на неговата дијагноза, на Владо му е потребна поддршка во однос на неговата мобилност и, многу веројатно, во однос на УЧЕЊЕТО .
Момчето покажува знаци на ортофацијални промени.	Ова е во врска со структурата на неговата глава.	Можеби има генетски промени.	
Момчето седи во својата количка.	Ова е во врска со тоа што тоа ПРАВИ , КАКО ја одржува својата позиција да биде ПОДВИЖЕН .	Можеби неговата подвижност е ограничена.	
Момчето држи предмет во својата лева рака.	Ова е во врска со тоа што тоа ПРАВИ за да ги ДОФАТИ предметите и да биде ПОДВИЖЕН .	Можеби има ограничување на фините моторни вештини соодветни за возраста.	
Момчето се смее НЕКОМУ.	Ова е во врска со начинот на ИНТЕРАКЦИЈА на момчето со својата средина.	Можеби има ограничување во однос на социјалната комуникација.	
			Потребни услуги: - Пристап до училиште (автобус, пристапни рампи) - Асистент во наставата - Можеби личен асистент (нега) - Физиотерапија

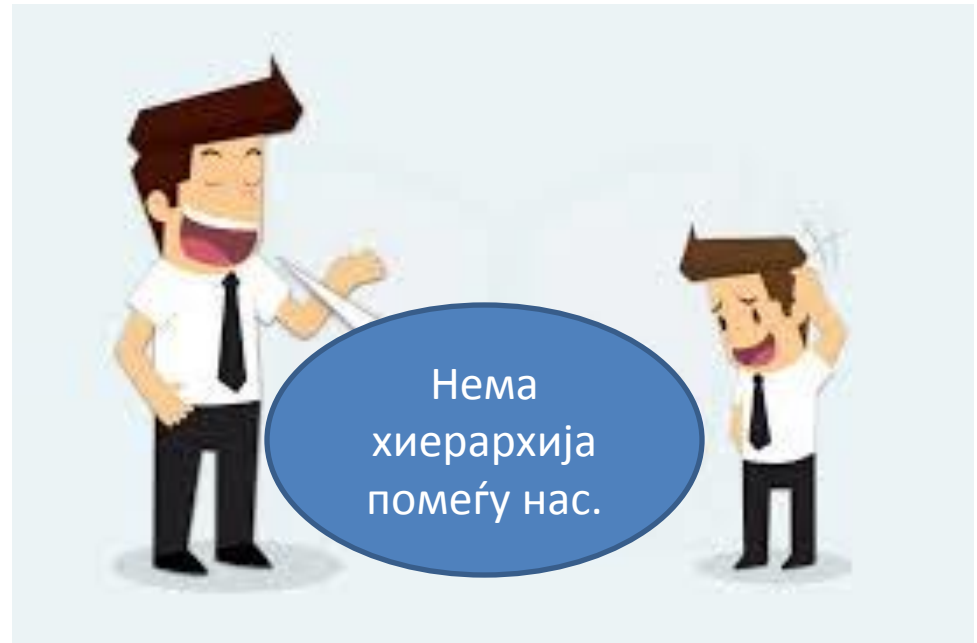
„Светски познатиот“ СЗО-график ја подразбира: „Големата 5-ка или 6-ка“

Кој е предизвикот при размислување и делување во категориите на МКФ?

1. Заедно со СЕМЕЈСТВАТА, ние сме во ТИМОТ околу СЕМЕЈСТВОТО. Ние комуницираме со родителите како партнери.

Ние признаваме и прифаќаме што сè родителите можат да **НАПРАВАТ**.

<https://karrierebibel.de/hierarchiefreie-kommunikation/>

Ајде да користиме заеднички јазик

Катерина Тодорова, Розита Петринска-Лабудовиќ

b
Телесни
функции

s
Телесни
структури

d
Активности и
учество

e
Фактори на
средината

Копинансирано од
Програмата на Европската
унија Еразмус+

Овој проект е финансиран со поддршка на Европската комисија. Оваа публикација ги одразува само ставовите на авторите и Комисијата не може да се смета за одговорна за било каква употреба што може да биде направена од информациите што се содржат во истата.

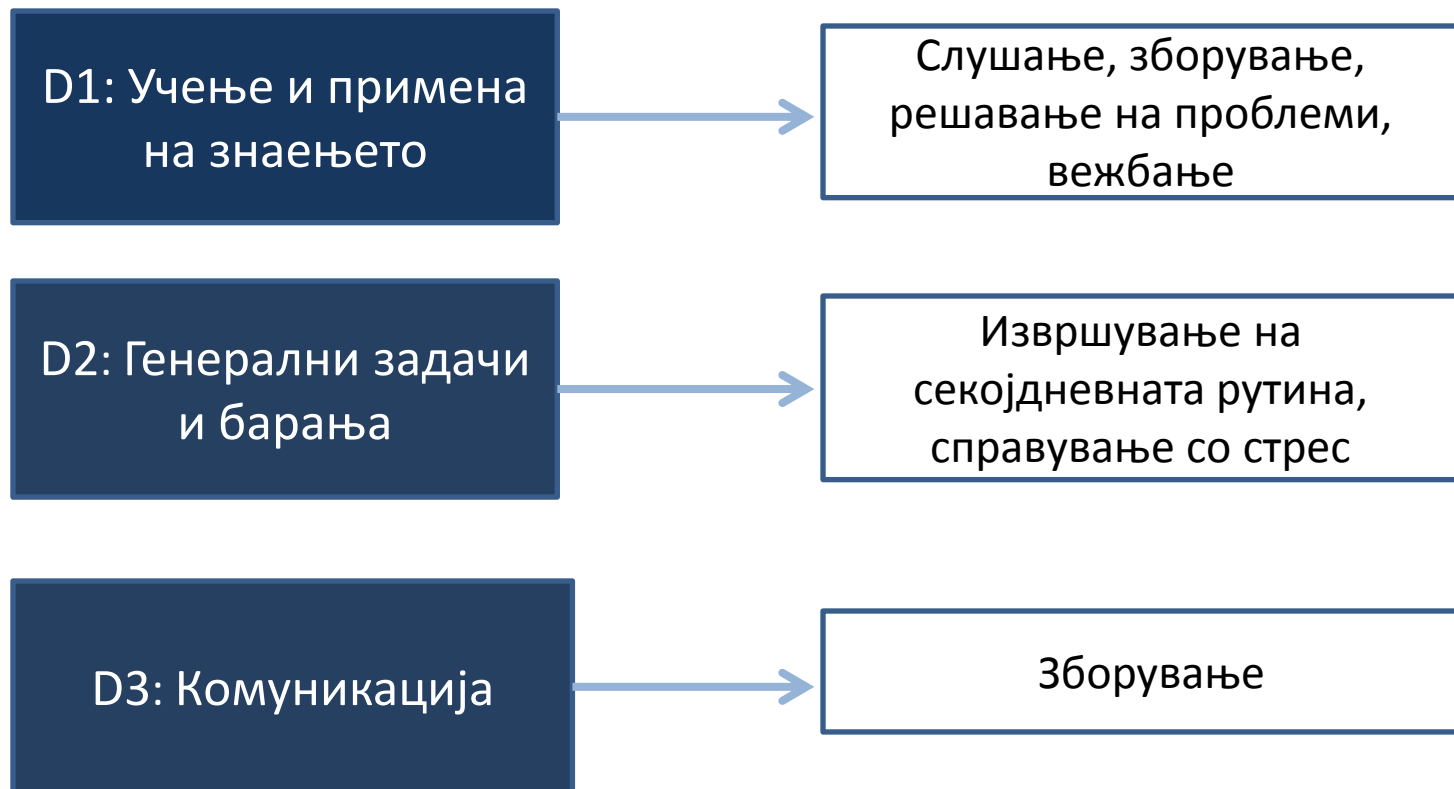
2. Родителите целосно разбираат ЗА ШТО зборуваме

И родителите го користат ИСТИОТ
ЈАЗИК и истите КАТЕГОРИИ

https://www.icf-school.eu/images/outputs/o2/icf_brochure_mk.pdf

3. Најважниот аспект е учеството

(Што едно дете со здравствен проблем е способно да направи во споредба со децата без здравствени проблеми и каква поддршка му е потребна на неговото семејство за да се постигне најдоброто можно учество)

D4: Мобилност

Промена на положбата
на телото, фина
моторика, одење

D5: Грижа за себе

Миене, облекување,
пиене, јадење

D6: Домашен живот

Помош на другите

D7: Интерперсонални
интеракции и односи

Се дружи со пријатели,
семејни односи

D8: Основни животни
области

Градинка, игра

D9: Заедница,
социјален и граѓански
живот

Одмор, слободно време,
религија

4. Да се овозможи перспектива на СПОСОБНОСТИ и ИНКЛУЗИЈА: МКФ е за СИТЕ деца

	Статистички „активности“ соодветни на возраста (=оние задачи кои децата без здравствен проблем вообичаено (=статистички) ги извршуваат БЕЗ дополнителна поддршка (=делумно дефинирани од училишните програми)	Проценка
Учење (d1)	Детето стекнува нови вештини на училиште (читање, пишување...).	.0 (нема проблем)
Општи задачи (d2)	Детето во училницата го насочува вниманието во траење од околу 15 минути. За време на одморот, детето ги контролира своите емоции.	.0 (нема проблем)
Комуникација (d3)	Детето комуницира со врсниците/возрасните на македонски јазик со реченици од 2-3 збора.	.0 (нема проблем)
Подвижност (d4)	Детето само оди до училиштето (пеш или со јавен превоз). Детето се движи низ училиштето. Детето користи молив.	.0 (нема проблем)
Грижа за себе (d5)	Детето само се облекува/соблекува по завршувањето на часот по физичко. За време на часовите ги контролира хигиенските потреби (тоалет).	.0 (нема проблем)
Интеракции (d7)	Детето го разбира и ги следи социјалните правила. Детето се „одвојува“ на неколку часа од личностите за кои примарно е поврзано. Детето се приврзува на неколку часа за други лица (наставници).	.0 (нема проблем)
Важни животни области (d8)	Детето ја следи редовната училишна програма. Детето попладне се игра со други деца. Детето користи пари за да купи мали играчки...	.0 (нема проблем)
Социјален живот (d9)	Детето прославува со членови на семејството или заедницата. Детето членува во спортски клуб. Детето посетува црква/џамија/синагога...	.0 (нема проблем)

5: Надминување на размислувањето и делувањето во СЕКТОРИ бидејќи МКФ обезбедува ЕДЕН заеднички систем на разбирање

WHO/UNICEF „Nurturing Care Framework“

https://www.who.int/maternal_child_adolescent/child/nurturing-care-framework/en/

6. За што **НЕ** станува збор при користењето на МКФ

- За поставување на дијагнози
- За индивидуални фактори (пол, етничка припадност...) → МКФ го класифицира здравствениот проблем на лицето, а не неговата индивидуална личност
- За стигматизирање на лицето (со здравствен проблем)

Но.....

Да, понекогаш можеби е тешко да се **соработува со родителите** (запамтете, тие можат да го прават она за што се способни и обично треба време да прифатат дека можеби детето има потешкотии во развојот)

Да, **соработката со другите сектори** (лекарите, терапевтите, социјалните работници) може да биде предизвик, но барем можеме да ги земеме во предвид (пр. постои семеен лекар и јас можам да му пратам кратка информација за потребите од дополнителна поддршка).

Да, **да се научи нешто ново** (МКФ) може да претставува личен предизвик.

Да, долг е процесот на преминување од **ДЕФЕКТОЛОГИЈА** кон **ПЕРСПЕКТИВИ** засновани на способности и постоечките односи на општеството нема да се променат за 1 година.

Да, може да биде предизвик да се најдат соодветни услуги за семејството.

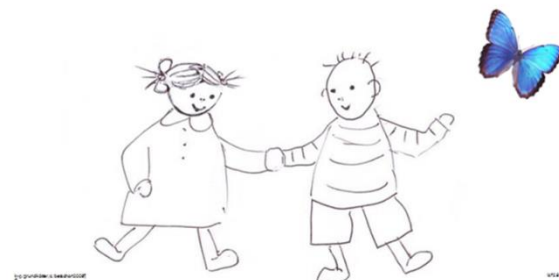
Научени лекции од други земји

Децата сакаат да бидат горди на она што тие можат да го направат.

Децата [Розенбаум и Гортер, 2011 (Rosenbaum & Gorter, 2011)] сакаат да имаат:

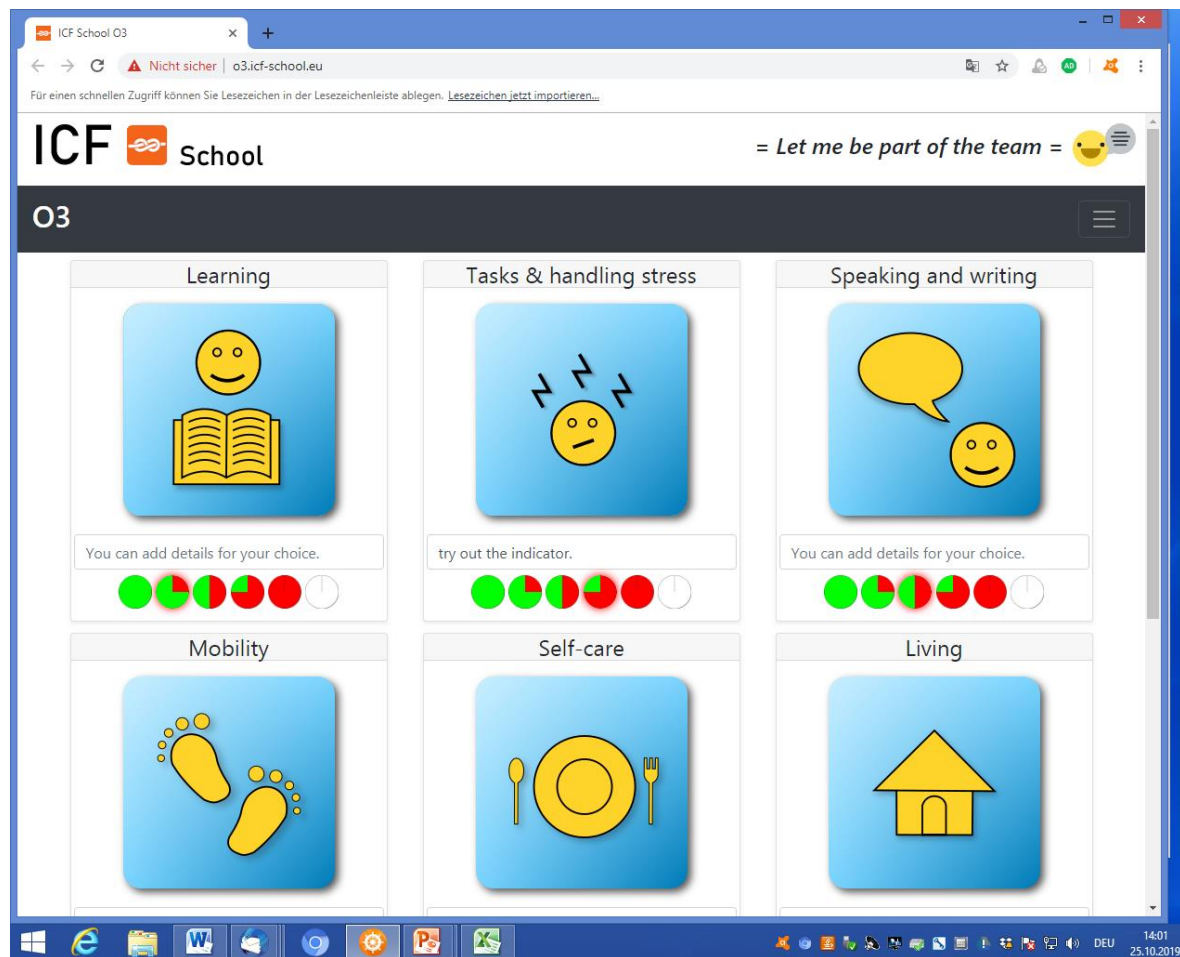
I (can) get along with other children
I have friends and keep them
I (can) console and help others

- ЗАБАВА (FUN)
- Пријатели (Friends)
- Спорт (Fitness)
- Семејство (Family)
- Функции (Functions) (да бидат во способни да направат нешто)

Можете и да ги прашате учениците што сакаат да научат и каков вид на поддршка им е потребна.

Поканете ги децата да ја проценат својата
потреба од поддршка (www.icf-school.eu)

- РОДИТЕЛИТЕ се сметаат себе си за ЕДНАКОВ партнер кога тимот користи заеднички (разбирлив) јазик (Pretis/Brandt, 2017)
- СТРУЧНИТЕ ЛИЦА известуваат дека има зголемена размена на мислења за комплексни ситуации (Pechstaedt & Sveton, 2016)
- **Системите** можеби ќе се најдат исправени пред предизвикот да ја зголемат достапноста и транс-секторскиот карактер на услугите

Користена литература

Светска здравствена организација (2017).
Меѓународна класификација на функционирање, попреченост и здравје УНИЦЕФ, превод.
Скопје: УНИЦЕФ.

Weltgesundheitsorganisation (2011).
ICF-CY. Internationale Klassifikation der Funktionsfähigkeit, Behinderung und Gesundheit.
Bern: Huber

Pretis, M. (2016).
ICF-basiertes Arbeiten in der Frühförderung.
München: Reinhardt

Pretis, M., Kopp-Sixt, S. Mechtel, R. (2019).
ICF-basiertes Arbeiten in der inklusiven Schule.
München: Reinhardt

Ви благодарам и „SERVUS“ од АВСТРИЈА

Ве молиме да ги посетите веб-страниците на
нашите Еразмус+ проекти:

www.icf-school.eu

www.thefirst1000days.net

http://www.google.de/imgres?imgurl=http%3A%2F%2Fdiepresse.com%2Fimages%2Fuploads%2F6%2Fd%2Fa%2F583386%2Fparteirevolten_steiermark_en_de_querdenker_steirerhut20100724192043.jpg&imgrefurl=http%3A%2F%2Fdiepresse.com%2Fhome%2Fpolitik%2Ffinnenpolitik%2F583386%2Fsteiermark_Das-Ende-der-politischen-Querdenker&h=300&w=500&tbid=uAPZbpuzewOA3M%3A&zoom=1&docid=hLFg-tg9tdWIoM&ei=TJbXU4fLsWGOIWkgZAP&tbm=isch&iact=rc&uact=3&dur=2029&page=1&start=0&ndsp=20&ved=0CF4QrQMwEw

Проектот „Заеднички јазик во училиште“ е финансиран со поддршка на Европската комисија. Оваа публикација ги одразува само ставовите на авторите и Комисијата не може да се смета за одговорна за било каква употреба што може да биде направена од информациите што се содржат во истата.

